

Pagalbos koordinavimas: kuo jis naudingas žmogui su negalia?

**ASMENS SU NEGALIA TEISIŲ
APSAUGOS AGENTŪRA**
PRIE SOCIALINĖS APSAUGOS
IR DARBO MINISTERIJOS

Kas yra pagalbos koordinavimas?

Pagalbos koordinavimas Asmens su negalia teisių apsaugos agentūroje (toliau – Agentūra) – tai procesas, kuris apima:

- asmens su negalia ar jo atstovo supažindinimą su jam aktualia informacija,
- pagalbos vadybininko paskyrimą,
- pagalbos plano sudarymą,
- plano įgyvendinimo stebėseną.

Pagalbos koordinavimas „vieno langelio“ principu

Negalios nustatymo metu asmeniui iškart sudaromas pagalbos planas dėl reikalingų priemonių ar paslaugų. Agentūra perduoda šį planą atsakingoms įstaigoms. Įstaigos ieško žmogaus, norėdamos padėti.

Kodėl reikia pagalbos koordinavimo? Kokia nauda?

- Žmonėms, kurie kreipiasi į Agentūrą dėl negalios nustatymo, trūksta informacijos apie tai, kokią pagalbą gali gauti asmenys su negalia ir jų artimieji, ypač jei negalia ištiko staiga (po insulto, nelaimingo atsitikimo, gimus vaikui su negalia ir pan.). Ne kiekvienas žmogus, Agentūroje gavęs asmens su negalia pažymėjimą, žino, ką daryti toliau: kur kreiptis dėl reikalingų techninės pagalbos priemonių ar paslaugų.
- Pagalbos koordinavimas užtikrina, kad ne asmuo, jam nustatius negalią, ieškos priemonių ir paslaugų, bet įstaigos, kurioms Agentūra nukreipia vykdyti planą, susisieks su asmeniu, suteiks informaciją apie pagalbos galimybes ir jos gavimo sąlygas.
- Sudaromas pagalbos planas ir jo vykdymo priežiūra padeda atsakyti į klausimus: kas padės kasdienėje buityje, namų ruošoje, pasirūpins maistu, palydės į gydymo įstaigą. Atsakingos įstaigos (savivaldybė, Techninės pagalbos priemonių centras ir kita), iš Agentūros gavusios pagalbos planą, pačios susisieks su asmeniu, aptaria jo poreikius, supažindina su paslaugų gavimo sąlygomis, galimybe jas gauti nemokamai arba apmokėti dalį kainos. Jei yra susidariusi laukiančiųjų eilė norimai paslaugai gauti, asmuo informuojamas apie laukimo laiką.
- Pagalbos planas nemažina asmeniui su negalia skiriamų socialinių išmokų (negalios pensija, kurią skiria „Sodra“ ar tikslinė kompensacija, kurią skiria savivaldybė, su pagalbos planu nesusijusi).

Kaip vyksta pagalbos koordinavimas (1)?

- Asmeniui pagalbos planas sudaromas negalios vertinimo metu, kai asmuo (atstovas) su gydytojo siuntimu kreipiasi į Agentūrą dėl negalios (dalyvumo lygio ar neįgalumo lygio) nustatymo. Negalios nustatymo metu pildomas Individualios pagalbos poreikio klausimynas (toliau – klausimynas). Prieš pradedant pildyti klausimyną, klausiama, ar asmuo (atstovas) sutinka, kad asmeniui būtų sudaromas pagalbos planas ir paaiškinama, kas tai yra.
- Klausimyną pildantis darbuotojas žodiniį asmens (atstovo) sutikimą pažymi klausimyno viršuje / informacinėje sistemoje:
- Ar asmuo ar atstovas sutinka, kad būtų sudaromas pagalbos planas (tinkamą pažymėkite ☒):
 - ☒ sutinka
 - ☐ nesutinka
- Asmeniui (atstovui) nesutinkant, klausimynas pildomas tik negalios nustatymo tikslu (pagalbos planas nesudaromas).
- Asmeniui (atstovui) sutinkant, klausimyną pildantis darbuotojas užduoda detalesnius klausimus, reikalingus ne tik negaliai nustatyti, bet ir pagalbos planui sudaryti.

Kaip vyksta pagalbos koordinavimas (2)?

- Pildant klausimyną, siekiama išsiaiškinti, ar asmuo gauna jam reikalingas priemones ir paslaugas, ko trūksta.
- Jei pokalbio metu nustatoma, kad asmeniui trūksta techninės pagalbos priemonių, socialinių, švietimo, būsto pritaikymo ar kitų paslaugų, Agentūra sudaro pagalbos planą. Planas sudaromas klausimyne surinktos informacijos pagrindu. Plane nurodomos asmens veiklos sritys, poreikiai ir už jų tenkinimą atsakingos įstaigos.
- Pagalbos planas informacinių sistemų pagalba perduodamas vykdyti atsakingoms įstaigoms, kurios organizuoja asmens aprūpinimą reikalingomis priemonėmis ir paslaugomis. Spausdintas sprendimas dėl pagalbos koordinavimo poreikio, kuriame išdėstytas pagalbos planas, išduodamas asmeniui (atstovui) kartu su kitais negalios nustatymo dokumentais.

Asmenims teikiamo sprendimo iškarpa

Veiklos sritis - Savipriežiūra

Identifikuotas pagalbos poreikis veiklos srityje papunkčiuose ir atsakinga institucija: *(poreikiai (papunkčio numeris, pavadinimas) nurodomi pagal klasifikatorių, tiek, kiek yra identifikuota)*

3.1.1. Pagalbininko (specialisto) pagalba prausiantis visą kūną, maudantis (vonioje, duše, naudojant dubenį ar kitą priemonę), įgyjant ir (ar) ugdant socialinius įgūdžius

Savivaldybės administracija pagal asmens gyvenamąją vietą

2.10.1. Pagalbininko (specialisto) pagalba judėjimui (mobilumui) ir orientacijai palengvinti dėl ilgo atstumo ėjimo (tolesnėje, daugiau nei 100 metrų aplinkoje) funkcijos sutrikimo

Savivaldybės administracija pagal asmens gyvenamąją vietą

2.10.2. Pavėžėjimo (transporto organizavimo) paslauga judėjimui (mobilumui) palengvinti dėl ilgo atstumo ėjimo (tolesnėje, daugiau nei 100 metrų aplinkoje) funkcijos sutrikimo

Savivaldybės administracija pagal asmens gyvenamąją vietą

2.10.3. Būsto (gyvenamosios aplinkos) pritaikymas judėjimui (mobilumui) ir orientacijai palengvinti dėl ilgo atstumo ėjimo (tolesnėje, daugiau nei 100 metrų aplinkoje) funkcijos sutrikimo

Savivaldybės administracija pagal asmens gyvenamąją vietą

2.10.4. Pagalbinė (-s) priemonė (-s) judėjimui (mobilumui) ir orientacijai palengvinti dėl ilgo atstumo ėjimo (tolesnėje, daugiau nei 100 metrų aplinkoje) funkcijos sutrikimo ir (ar) apmokymas ja (jomis) naudotis

Techninės pagalbos priemonių centras

Kokioms įstaigoms perduodamas pagalbos planas?

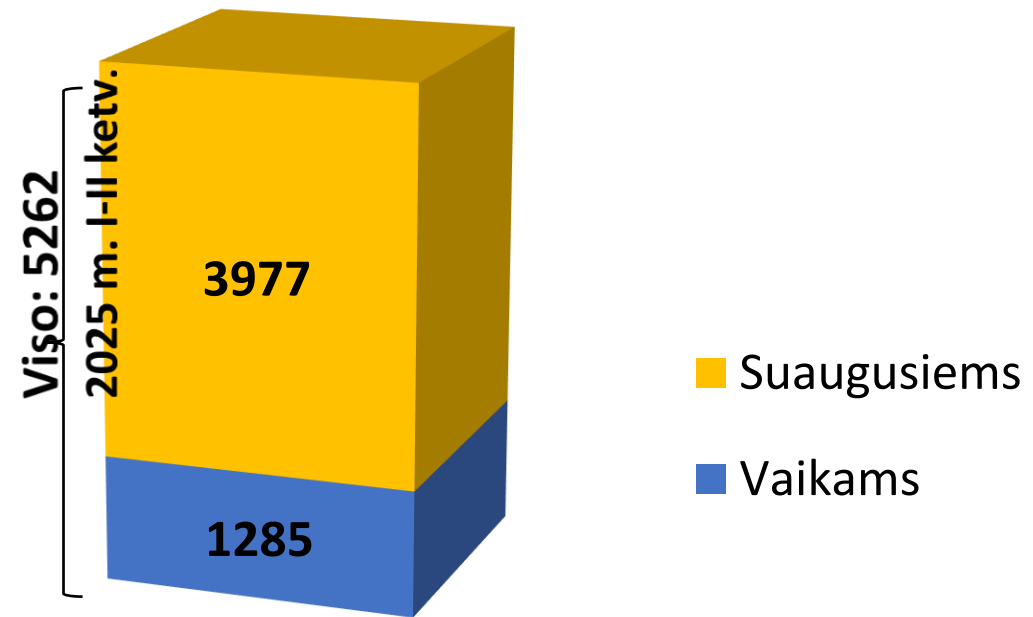
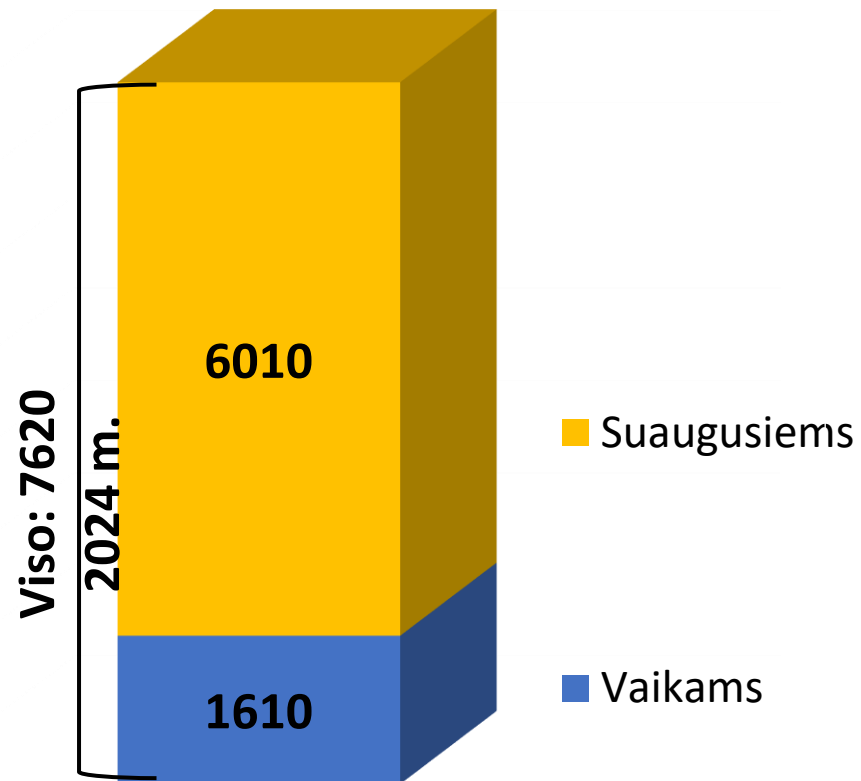
- Priklausomai nuo to, kokios pagalbos asmeniui reikia, pagalbos planas gali būti perduodamas:
- savivaldybės administracijai pagal asmens gyvenamąją vietą,
- Techninės pagalbos priemonių centrui,
- Užimtumo tarnybai,
- Lietuvių gestų kalbos vertimo centrui (aktualu asmenims su klausos sutrikimais),
- VšĮ „LASS pietvakarių centrui“ (aktualu asmenims nuo 16 metų su regos sutrikimais).

Atsakinga įstaiga	Ką ji gali suteikti?
Techninės pagalbos priemonių centras	Techninės pagalbos priemonės ir apmokymas jomis naudotis.
Užimtumo tarnyba prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos	Darbo rinkos (profesinio užimtumo) paslaugos / informavimas, konsultavimas, tarpininkavimas
Savivaldybės administracija pagal asmens gyvenamąją vietą	Būsto pritaikymas Transporto organizavimas Atvejo vadybininko pagalba psichikos ir (ar) intelekto negalią turintiems asmenims (Agentūros vykdomas projektas) Socialinės dirbtuvės Kompleksinės paslaugos šeimai Švietimo pagalba (logopedas, psichologas, specialusis pedagogas) Pagalba į namus Dienos socialinė globa Ilgalaikė (trumpalaikė) socialinė globa Asmeninė pagalba (asmeninis asistentas) Materialinė parama (pvz.: vienkartinė parama asmeniui su negalia ar sergant sunkia liga pagal SAM patvirtintą sunkių ligų sąrašą: Alzheimerio liga, piktybiniai navikai, cukrinis diabetas su komplikacijomis ir kt.)
VŠĮ „LASS pietvakarių centras“ (paslaugos teikėjas, Agentūros atrinktas viešųjų pirkimų būdu)	Socialinio dalyvumo ugdymo paslauga asmenims nuo 16 metų su regos sutrikimais (mokosi orientuotis aplinkoje, ugdo kasdienius ir komunikacinius įgūdžius, gauna psichologo pagalbą, informaciją apie dalyvavimo darbo rinkoje galimybes). Paslaugą gali gauti asmenys, kuriems gydytojo oftalmologo nustatytas abiejų akių regėjimo funkcijų susilpnėjimas: - geriau matančios akies regėjimo aštrumas su korekcija yra ne didesnis kaip 0,05 arba regėjimo akipločio koncentrinis susiaurėjimas iki 10 laipsnių; - geriau matančios akies regėjimo aštrumas su korekcija yra ne didesnis kaip 0,3 arba regėjimo akipločio koncentrinis susiaurėjimas iki 20 laipsnių.
Lietuvių gestų kalbos vertimo centras	Vertimo paslaugos (iš lietuvių kalbos žodžiu į lietuvių gestų kalbą; iš lietuvių gestų kalbos į lietuvių kalbą žodžiu; iš lietuvių gestų kalbos (vaizdo teksto įrašai) į lietuvių kalbą raštu; iš lietuvių kalbos raštu į lietuvių gestų kalbą realiuoju laiku)

Ar pagalbos plane nurodoma konkreti priemonė ir pagalbininkas specialistas?

- Pagalbos plane neįvardinama konkreti techninės pagalbos priemonė. Taip pat neįvardinamas pagalbininkas (specialistas).
- Konkrečias priemones, pagalbininko (specialisto) teikiamas paslaugas parenka ne Agentūra, bet atsakingų įstaigų specialistai (pavyzdžiui, ar asmeniui labiau tiktų vaikščiojimo rėmas, ar vaikštynė; ar pagalba į namus, ar dienos socialinė globa įstaigoje).
- Skirtingas paslaugas teikia skirtingi specialistai arba jų komanda. Pavyzdžiui, pagalbą į namus teikia individualios priežiūros darbuotojai. Socialinę globą įstaigoje teikia individualios priežiūros darbuotojai, sveikatos priežiūros specialistai, socialinių paslaugų įstaigos užimtumo specialistai, socialinių paslaugų įstaigos socialiniai pedagogai, psichologai ir kt.)
- Priemonės ir paslaugas įstaigos siūlo atsižvelgdamos į asmens lūkesčius, finansines galimybes, sveikatos būklę, teisinį reglamentavimą konkrečiai paslaugai gauti ir kitas aplinkybes.

Ar daug priimama sprendimų sudaryti pagalbos planą?

Pagalbos koordinavimas keičia žmogaus gyvenimą

- Pavyzdys: atvejo vadyba psichosocialinę negalią turinčiai moteriai.
- Savivaldybėje dirbanti specialistė aptarė moters poreikius, jos norą dirbti.
- Įsidarbinimą palengvintų profesijos įgijimas, todėl ieškota galimybių Užimtumo tarnyboje.
- Pasiekimas: šį rudenį moteris pradėjo mokytis biuro administravimo (profesinis mokymas).
- Mokymasis padeda ne tik įgyti žinių, bet ir susipažinti su naujais žmonėmis, struktūruoti kasdienę darbotvarkę, drąsiau priimti iššūkius ir leistis į gyvenimo nuotykį!

**Informacija negalios nustatymo ir su ja susijusių poreikių klausimais teikiama
Konsultavimo linijoje**

telefonu:

+370 5 230 30 60

arba

el. paštu: aptarnavimas@anta.lt

Atsakymas pateikiamas per 20 darbo dienų.

Darbo laikas:

Pirmadieniais - ketvirtadieniais nuo 7.30 iki 16:30 val.

Penktadieniais nuo 7.30 iki 15.15 val.

**ASMENS SU NEGALIA TEISIŲ
APSAUGOS AGENTŪRA**
PRIE SOCIALINĖS APSAUGOS
IR DARBO MINISTERIJOS